

INHOUDSOPGAVE

PORTRET VAN JEF VAN LANGENDONCK, MENS EN ACADEMICUS – NIET BEDOELD ALS HAGIOGRAFIE

DRIES SIMOENS, DANNY PIETERS, JOHAN PUT, PAUL SCHOUKENS,
YVES STEVENS 1

JOZEF PROFESSOR VAN LANGENDONCK

Het vrij-denken binnen de sociale zekerheid

ROGER DILLEMANS 7

WIE DE PALESTIJNEN NIET STEUNT, IS ANTISEMIET

Ein breira – de westerling heeft geen andere keuze

LUDO ABICHT 23

1. De schitterende droom van Lessing 26
2. De triomfantelijke terugkeer van de “dhimmi” 28
3. Dodelijk wederzijds wantrouwen 29
4. Is er dan geen andere keuze? 31
5. Antisemitisme 32

THE GLOBAL ROLE OF SOCIAL EUROPE

JOS BERGHMAN 33

WELZIJNSRECHT IN HET KIELZOG VAN DE SOCIALE ZEKERHEID?

WINDE BLOCKEN, KATRIEN DEWEERDT, ISABELLE VAN DER STRAETE,
VANESSA VERDEYEN 41

1. Welzijnsrecht als antwoord op de hedendaagse sociale problematiek 44
2. Het gemeenschappelijke definitieprobleem 45
3. Het recht op sociale zekerheid en het recht op welzijnszorg als
sociale grondrechten 48
4. De sociale organisatie: een veelheid van actoren 53

5.	Een kwalitatief sociaal beheer	56
6.	De sociaal zwakkere en zijn rechtsbescherming	58
	Slotbeschouwingen	63

**DE FALENDE INDIVIDUELE ONDERHOUDSP LICHT, EEN NIEUWE
ZORG VOOR DE SOCIALE ZEKERHEID**

RITA BOLLEN 67

1.	Inleiding	69
2.	Maatschappelijke impact van éé noudergezinnen en hun kinderen	73
3.	Alimentatiefonds, afdoende zekerheid bij een falend onderhoudgeld?	82
	Literatuurlijst	85

**DE OPEN METHODE VAN COÖRDINATIE EN WAT ZIJ LEERT
OVER DE SOCIALE INCLUSIE IN EUROPA**

BEA CANTILLON 87

1.	Wat leren de indicatoren over de sociale toestand in de EU-25?	90
1.1.	De sociale verschillen binnen Europa zijn erg groot, veel groter dan in de VS	90
1.2.	Lage armoede is positief gecorreleerd met het BNP, de hoogte van de sociale uitgaven en – zij het in mindere mate – met het niveau van tewerkstelling	91
1.3.	In alle landen is er ruimte voor verbetering in één of meerdere dimensies van sociale uitsluiting	92
1.4.	Uitienlopende beleidsagenda's om de sociale situaties binnen de lidstaten te verbeteren	92
2.	Welke lessen moet België trekken?	93
3.	Besluit	95
4.	Nawoord	96
	Bijlagen: figuren en tabel	98

**LES NEUF BRANCHES DE LA SÉCURITÉ SOCIALE: UN ARBRE
À ÉLAGUER**

GABRIELLE CLOTUCHE 101

HET ARBEIDSRECHT EN SOCIALE BESCHERMING: HOE GROOT IS DE CIRKEL?

FRANK HENDRICKX, MATHIEU VAN PUTTEN 111

KAN HET SOCIALEZEKERHEIDSRECHT HET ARBEIDSRECHT (NOG) INSPIREREN?

PATRICK HUMBLET 129

1. Het onderscheid tussen arbeiders en bedienden 131
2. Onderscheid = discriminatie? 133
3. Wat te doen? 135
4. Een proeve van postmodern ontslagrecht 136
 - 4.1. Opzeggingstermijnen geïnspireerd door het sociale-zekerheidsrecht 136
 - 4.2. Een ethisch ontslagrecht 138
5. Sterkte-zwakteanalyse 142
6. Coda 144

ROLSTOLEN OP DE GRENS TUSSEN HET BELGISCHE SOCIALEZEKERHEIDSRECHT EN DE EUROPESE UNIE

JOS HUYS 145

1. De Belgische limitatieve lijst 148
2. Het vrije verkeer van goederen in Europa 150
3. Rolstoelen komen in beweging 151
4. De uitspraak van het Hof van Justitie 152
5. De nieuwe rolstoelnomenclatuur 154
6. Vlaanderen 157

Epiloog 158

GEZOCHT: OVERHEIDSWERKGEVER DIE EEN DUIT IN HET ZAKJE WIL DOEN

RIA JANVIER 161

1. Proloog 163
2. Bijdragen voor de klassieke sectoren van de sociale zekerheid 166
 - 2.1. Gezondheidszorg 166
 - 2.2. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en werkloosheid 169

2.3.	Pensioenen	171
2.4.	Gezinsbijslagen	173
3.	Bijdragen voor de regeling aangaande het professionele risico	175
3.1.	Arbeidsongevallen	175
3.2.	Beroepsziekten	177
4.	Samenvattend overzicht	178
5.	Nog enkele aanvullingen op het vlak van de crisisbijdragen	179
5.1.	Loonmatigingsbijdrage	179
5.2.	Bijdragen op het (dubbel) vakantiegeld	179
5.3.	Vroegere vermindering van de kinderbijslag	181
6.	Epiloog	181
7.	Bibliografische referenties	182

DE INTERNE MARKT EN DE GEZONDHEIDSZORG IN EUROPA

	YVES JORENS	183
	Inleiding	185
1.	Toegang tot gezondheidszorg in een interne markt	186
1.1.	Vrij verkeer van patiënten: verhouding tussen de verdragsrechtelijke en de verordeningsrechtelijke methode van patiëntenmobiliteit	186
1.2.	De actieve voorziening van diensten door buitenlandse medische zorgverleners	188
1.3.	De europeanisatie van de groep van zorgaanbieders	189
2.	Concurrentie en gezondheid	191
2.1.	Zijn socialezekerheidsinstellingen ondernemingen?	191
2.2.	Uitsluitingen van het ondernemingsbegrip	192
2.3.	Verboden gedragingen: verbod van kartel en misbruik van machtspositie	194
2.4.	Afsluitende bemerkingen	195
3.	De notie van sociale diensten van algemeen belang als tegengewicht voor de toepassing van de interne marktregelen	196
4.	Gezondheid als een sociale dienst van algemeen belang	197

SOME THOUGHTS ON THE LAW ON COMPLEMENTARY PENSIONS IN BELGIUM

	ALAIN JOUSTEN	201
1.	Introduction	203
2.	Genesis of the current system	203

3.	Wealth accumulation and decumulation	206
3.1.	The economics of lump-sums and annuities	206
3.2.	Fiscal considerations	207
3.2.	What about inflation risk?	208
4.	Rate of return guarantee	209
4.1.	The economics of guarantees	209
4.2.	What is guaranteed?	210
5.	Conclusions	212
	Bibliography	212

SOCIALE ZEKERHEID EN PREVENTIE VAN GEZONDHEIDSSCHADE

	DIRK LAHAYE	213
	Inleiding	215
1.	De tering naar de nering... of omgekeerd?	216
1.1.	De nering	216
1.2.	De tering	217
2.	De preventie van gezondheidsschade	218
2.1.	Preventie en vrijheid	219
2.2.	Het becijferen van de gezondheidsschade	220
2.3.	Wie moet aan preventie doen?	221

CONTOUREN VAN EEN EUROPESE SOCIALE UNIE IN DE RECHTSPRAAK VAN HET HOF VAN JUSTITIE

	KOEN LENAERTS, TINNE HEREMANS	227
	Inleiding	229
1.	Burgerschapsarresten	230
1.1.	Situering	230
1.2.	De eigenlijke “balancing act”	232
1.2.1.	Legaal verblijf ondanks sociale uitkering?	232
1.2.2.	Volledig gelijke behandeling op het gebied van sociale rechten?	234
2.	Gezondheidszorgzaken	236
2.1.	Situering	236
2.2.	De eigenlijke “balancing act”	237
2.2.1.	Korte toelichting bij de semi-publieke status van gezondheidszorg	237
2.2.2.	De arresten	238

2.2.2.1. Ambulante zorg	240
2.2.2.2. Intramurale zorg	241
3. Conclusie	243

HET WELZIJSRECHT: VAN PREMATUURTJE OVER LEERJONGEN TOT WASDOM

GIANNI LOOSVELDT	245
1. Inleiding	247
2. De premature fase van het welzijnsrecht	248
3. De leerfase van het welzijnsrecht	250
4. De fase waarin het welzijnsrecht tot wasdom komt	253
5. Uitgeleide	256

BEVORDERT DE ACTIEVE WELVAARTSSTAAT DE SOCIALE INCLUSIE? Een vogelperspectief van de Europese Unie in de jaren 1990

IDES NICAISE, STEVEN GROENEZ	257
1. Inleiding	259
2. Gegevens en model	260
3. Bevindingen	265
3.1. De globale context van de arbeidsmarkt	268
3.2. Kenmerken van socialebeschermingsstelsels	268
3.3. Actief arbeidsmarktbeleid (AAMB)	269
4. Conclusies en beleidsimplicaties	272
4.1. Voorbijgestreefde passieve maatregelen?	272
4.2. Integratie door activering?	273
Bijlagen	274

VERGRIJZING EN DE BETAALBAARHEID VAN DE BELGISCHE VERZORGINGSSTAAT EN MEER SPECIFIEK VAN DE GEZONDHEIDS- ZORG EN DE OUDERENZORG: DE HOORN DES OVERVLOEDS

JOZEF PACOLET	277
1. Inleiding	279
2. Een rijk palet van voorzieningen	279
3. De 'stille kracht' van een impliciete federale zorgverzekering en het 'mirakel' van de Vlaamse zorgverzekering	280

4.	Een belofte van een ‘hoorn des overvloeds’	282
5.	Drie opeenvolgende generaties zullen in een halve eeuw gebruik maken van de zorgsector: een garantie voor intergenerationele solidariteit	285
6.	Slotbedenkingen	286
7.	Bibliografie	288

HET VREUGDEVUUR DER ONGELIJKHEDEN

CHRIS PERSYN, ALAIN UYTENHOVE	289
-------------------------------	-----

1.	De burgerlijke immuniteit bij verkeersongevallen	292
2.	De tegenwerpelijke van de immuniteit: het begrip ‘rechthebbenden’	298

EEN SOCIALER EUROPA... OOK VOOR DE STUDENT

DANNY PIETERS	309
---------------	-----

1.	Ter inleiding	311
2.	Het Bolognaproces of de Europese Hoger Onderwijs Ruimte	312
3.	De sociale leemte van het Bolognaproces	314
4.	Naar een sociale dimensie van ‘Bologna’	317
5.	Ten uitgeleide	320

DEFEDERALISERING VAN DE GEZONDHEIDSZORG?

HUGO PRIMIS	321
-------------	-----

1.	De Grondwet en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen	323
1.1.	De Grondwet	324
1.2.	De bijzondere wet tot hervorming van de instellingen	324
1.3.	Artikel 4 van de Grondwet	325
1.4.	Gevolg: de huidige Vlaamse bevoegdheden	325
2.	Naar eenheid van bestuur	326
2.1.	Het Europees perspectief	326
2.2.	Waarom een volwaardig Vlaams gezondheidszorgbeleid?	328
2.3.	Een Vlaamse structuur	331
2.4.	Financiering	334
2.5.	Strategie	338
3.	Een proeve van besluit	340
	Geraadpleegde documenten	342

**DISCRETIONAIRE BEVOEGDHEDEN IN HET SOCIALE-
ZEKERHEIDSRECHT**

JOHAN PUT	343
1. Situering	345
2. Probleemstelling	346
3. Traditionele benadering	347
3.1. Begrip discretionaire bevoegdheid	347
3.2. Uitoefening van discretionaire bevoegdheden	347
3.3. Rechterlijke controle op discretionaire bevoegdheden	348
3.3.1. De bevoegde rechter	348
3.3.2. Omvang van de rechterlijke controle	350
4. Verfijning	351
5. Verdere verfijning	352
6. Verdere invulling	354
6.1. Omvang van de rechterlijke controle	354
6.2. Begrip discretionaire bevoegdheid	356
7. Conclusies	359

LOON IS (SLECHTS) EEN (GEKWALIFICEERDE) GELDSCHULD

WILFRIED RAUWS	361
1. Inleiding en probleemstelling	363
2. De wezenlijke aard van het loon als geldschuld	364
3. Gevolgen voor de vordering ex delicto	365
4. Gevolgen voor de geldverbintenis van de werkgever wanneer hij de werknemer verhindert te arbeiden	369
5. Besluit	371

**E-SERVICES IN THE BELGIAN SOCIAL SECTOR: A SUCCESSFUL
COMBINATION OF BUSINESS PROCESS RE-ENGINEERING AND
COMPUTERIZATION**

FRANK ROBBEN	373
1. Introduction	375
2. Dealing with information as a strategic resource for all government activities	376
2.1. Information modelling	376
2.2. Single collection and re-use of information	377

2.3.	Information management	378
2.4.	Electronic information exchange	378
2.5.	Protection of information	379
3.	E-service in the Belgian social sector	379
4.	Conclusion	383
5.	References	384
6.	List of abbreviations	384

THE WELFARE STATE UNDER PRESSURE?

Shifts in the egalitarian ideal

	ERIK SCHOKKAERT	385
1.	The welfare state under pressure	387
1.1.	Changes in the distribution of market incomes	387
1.2.	The declining power of the nation states	389
2.	The importance of individual responsibility	390
3.	A good life is more than material welfare or than happiness	391
4.	Solidarity in an international context	394
	Conclusion	397
	References	398

DE ILLEGALE MIGRANT EN HET RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING: HOE MENSONWAARDIG MAG HET BESTAAN WORDEN?

	PAUL SCHOUKENS	401
	Inleiding	403
1.	De regeling van artikel 57, § 2 OCMW-wet kort toegelicht	405
2.	Naar een coherent sociaal beleid inzake maatschappelijke dienstverlening voor illegale migranten	410
	Ten uitgeleide	417

VAAR WEL, JEF

	KRIS SCHUTYSER	419
--	----------------------	-----

ARBEIDSONGESCHIKTHEID IS EEN WERKWOORD

DRIES SIMOENS	425
1. Het FKFO-project “harmonisatie van de sociale zekerheid” (1967-1978)	427
1.1. Arbeidsongeschiktheid: van een causale naar een finale definitie	428
1.2. Controleartsen: mede een therapeutische rol	428
2. Koninklijke Commissie Sociale Zekerheid (1981-1985)	430
2.1. Multidisciplinaire evaluatie	431
2.2. Beslissingsrecht van de arbeidsongeschikte	432
3. Het Sociuraproject (1988-1994)	432
3.1. Juist inzicht in arbeidsongeschiktheidsschade: verlies van arbeidsinkomen én gezondheidsschade	432
3.2. Belang van een situationele verzorging	434
3.3. Slotsom: van uitkeringsverzekering naar integratieregeling	434

DE PRIVATISERING VAN DE SOCIALE ZEKERHEID: VAN BASIS- RECHT TOT HANDELSWAAR?

YVES STEVENS	439
Inleiding	441
1. Privatisering	441
2. Privatisering van 1970 tot 2005	449
Conclusie	454

SOCIALE ZEKERHEID EN KERKELIJK RECHT

RIK TORFS	457
1. Inleiding	459
2. Algemeen rechtskader	459
3. Sociale zekerheid en de clericus	461
4. De professionele leek en de sociale zekerheid	468
5. Slotbeschouwingen	470

GELOOFT DE OVERHEID ZELF IN PREVENTIE?

OTHMAR VANACHTER, KATRIEN BERGHS 473

1. Inleiding 475
2. Preventie: begrip en oorsprong 476
3. De ‘kostprijs’ van preventie 477
4. Preventie in de recente regelgeving 479
 - 4.1. De bescherming van werknemers tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk 480
 - 4.2. Gezondheidstoezicht op stagiairs 482
 - 4.3. Ernstige arbeidsongevallen 485
 - 4.4. Veiligheidscoördinator 487
5. Besluit 489

COMING OF AGE ON TREASURE ISLAND: AN INLAND VOYAGE

WILLY VAN EECKHOUTTE 491

1. An inland voyage 493
2. Coming of age 495
3. Treasure island 496
4. The ebb tide 499
5. On the choice of a profession 500

HET EEUWIGE (?) TEKORT VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

FRANS VANISTENDAEL 503

1. Inleiding 505
2. De sociale verzekering als band tussen bijdragen en tegemoetkomingen 506
 - 2.1. Doelstellingen van de sociale zekerheid 506
 - 2.2. De commerciële verzekering: 506
 - 2.3. De verplichte verzekering 508
 - 2.4. De verplichte sociale verzekering 508
 - 2.5. Oneigenlijke sociale verzekeringen 509
 - 2.6. Het leefloon als sluitstuk van sociale zekerheid 511
3. De financiering van commerciële en sociale verzekeringen 511
 - 3.1. De twee grondvragen inzake financiering 511
 - 3.2. De vraag naar het hoe: het juridische en institutionele kader van de financiering 512

3.3.	De vraag naar het hoe: de financieringsbron voor sociale verzekeringen	513
3.4.	De vraag naar het hoeveel	517
3.5.	De huidige werkelijke dekkingsgraad in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid	517
3.6.	Externe factoren die het hoeveel bepalen	518
3.7.	De financiering van pensioenen	519
4.	De vrijstelling van algemene bijdrage- en belastingverplichting voor werkloosheids- en pensioenuitkeringen en ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	521
4.1.	De fiscale vrijstelling	521
4.2.	De sociale vrijstelling	522
5.	Conclusie: de parameters van de financiering op basis van een matrix voor de sociale zekerheid	523
5.1.	Knelpunten die moeten worden uitgeklaard	523
5.2.	Matrix sociale zekerheid	525
5.3.	Algemene conclusie	527

BLINDE VLEKKEN IN HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

	GUIDO VAN LIMBERGHEN	529
1.	Prolegomena	531
2.	Zelfstandigen, wie zijn dat eigenlijk?	531
3.	Ongelijkheid onder de zelfstandigen?	533
4.	Discriminatie van de zelfstandigen?	534
5.	Zijn de zelfstandigen een blinde vlek op het netvlies van Vrouwe Justitia?	536
6.	Epiloog	538

IS DE ACTIEVE WELVAARTSTAAT OP RUST?

	JOSSE VAN STEENBERGE	539
1.	Hoe het begon: privé-verzekeringen	542
2.	Maar ook een alternatief: de mutualistische bewegingen	543
3.	Mijn lijf is mijn kapitaal: de sociale verzekeringen	544
4.	Vangnet voor werklozen en armen: recht op een minimum inkomen ..	545
5.	De vierde economische crisis	547
6.	De architectuur	548
7.	Déjà vu?	548

8.	De volgende stap	550
9.	Terug naar de bron	551
10.	De actieve welvaartstaat nieuwe stijl?	552

**RECHT OP KINDERBIJSLAG IN HET DERDE MILLENNIUM:
‘QUÉRABLE OU PORTABLE’?**

	JOHAN VERSTRAETEN	553
1.	Omvattend raamwerk voor een universele en stabiele toekenning van de kinderbijslag binnen een complex juridisch netwerk	556
2.	Recht op kinderbijslag: van een haalbaar naar een draagbaar recht	558
2.1.	Het ‘kadaster van de gezinsbijslag’	559
2.2.	Elektronische gegevensstromen	560
2.3.	Formulieren	562
2.4.	Automatisch onderzoek van het recht op kinderbijslag	562
2.5.	Proactieve communicatie naar de sociaal verzekerde	564
3.	Kennisbeheer	565
	Besluit	565

**HET BELANG VAN DE HOED VAN DE RECHTER, IN EEN TIJD
WAARIN GOD HEM NOG VERLEENDE**

Een interludium

	JOS VIAENE, ALFONSINE MAESSCHALCK	567
1.	Een juridisch verhaal	570
2.	Het scenario van de stenen bijbel	570
3.	De eerste negen gehistoriseerde sokkels	575
4.	Het belang van de hoed van de rechter	586
5.	Beknopte bibliografie	592

**HET ARBEIDSMIGRANTENVERDRAG VAN DE VERENIGDE
NATIES: ONBEKEND EN ONBEMIND?**

	JAN WOUTERS, MAARTEN VIDAL	593
1.	Vijftien jaar Arbeidsmigrantenverdrag: een verjaardag in mineur	595
2.	Voorgeschiedenis – een verdrag binnen de VN of binnen de Internationale Arbeidsorganisatie?	597

| Inhoudsopgave

3. Een verdrag voor alle arbeidsmigranten én voor hun gezinsleden 600
4. Te hoog gegrepen? 602
5. Eindelijk toch van start 604

LIJST DER VOORINTEKENAARS 607